

PROTOKOLL

- Unntatt offentlighet

fra møte i Fylkesstyret Nord-Trøndelag

Møtedato	08.12.2014	Vår dato: 10.12.2014
Møtetid	10:00	Utvalgssekretær Nord-Trøndelag Bondelag
Møtested	Steinkjer	Telefon

Sak 14/00048

Som medlemmer møtte: Asbjørn Helland, Borgny Grande, Trond Hodne, Johan Kristian Daling, Kristin Kjølén, Erik Melting, Line Klausen.

Forfall:

Som varamedlem møtte: Sigmund Johansen

Til behandling:

Faste saker :

1/2014	Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak: Godkjent
2/2014	Godkjenning av protokoll
Godkjenning av protokoll fra styremøte 20.oktober
Vedtak: Godkjent
3/2014	Siden sist / åpen post a) Tenketank v/Asbjørn b) LO samarbeid om sak i media v/Asbjørn c) Fjøsbygging på Mære v/Asbjørn d) Innovasjonsmøter v/Johan Kristian e) Beiteseminar v/Pål-Krister f) Møte i rovviltnemnda v/Trond g) Snåsasamlinga v/Asbjørn h) Åpning nyfjøset på Val v/Asbjørn i) Avlyst regionmøter v/Marit j) Fylkesting v/Asbjørn k) Kylling - narasin Vedtak: a) Informasjon om framtidige Tenketanker sendes styret.b)-j) Til orientering k) Invitere kyllingprodusentene til et møte før jul.
4/2014	Medlemsoversikt

31.12.13: 5072
24.04.14: 4997
22.05.14: 5033
22.08.14: 5054
17.09.14: 5060
14.10.14: 5068
03.12.14: 5085

- 5/2014 Invitasjoner/møter/arrangement
- a) Kornkonferanse 26.januar Oslo kongressenter
 - b) Økologisk seminar 14.-15. januar
 - c) Antibiotikaresistens seminar HiNT
- Vedtak:** a) Johan Kristian deltar (Kristin er vara) b) Sigmund deltar.
c) Asbjørn, Borgny og Johan Kristian deltar
- 6/2014 Media
- a) Pelsdyrfilm
 - b) Kronikk om satsinga på landbruksskolene i fylket
- Vedtak:** a) Nord-Trøndelag Bondelag sender ut pressemelding og legger ut sak på hjemmesida. b) Det skal skrives kronikk.
- 7/2014 Fylkeskontoret informerer

Saker til behandling

46/14 14/00965-4 Evaluering årsmøter i lokallagene

Vedtak

Styret har evaluert de lokale årsmøtene og i tillegg til saksframlegget bør følgende bemerkes: Det er få damer som møter, mange ”kårkaller”. Trykket i møtene varierte.

Saksutredning

Alle lokallagene har gjennomført årsmøter. Det er valgt leder i alle lag. Styret oppfordres i denne saken til å evaluere administreringen av og selve årsmøtene i lokallagene.

Besøk på årsmøtene ble i år organisert og fordelt på en ny måte. De aller fleste lokallagene har fått besøk. (De som ønsket det.) Sett fra administrasjonens ståsted har dette fungert godt. Langt flere lokallag har fått besøk i år enn tidligere, dette krever selvfølgelig økte ressurser. Tabellen under viser fordeling.

Lokallagsnavn	2011	2012	2013	2014	DATO
Sparbu Bondelag		Asbjørn	Hege Ericson	*Asbjørn	30.okt
Ogndal Bondelag			Johan Kristian?	*Asbjørn	30.okt
Egge Og Kvam Bondelag		Asbjørn		*Asbjørn	30.okt
Beitstad Bondelag		Asbjørn	Johan Kristian	*Asbjørn	30.okt
Stod Bondelag		Johan Kristian		*Asbjørn	30.okt
Namsos Bondelag		Inger	Asbjørn	Borgny	
Meråker Landbrukslag		Trond	Trond	Borgny	28.okt
Stjørdal Bondelag			Trond	Kristin	31.okt.
Lånke Bondelag	Inger				28.okt.
Skatval Bondelag	Trond		Trond	Kristin	
Hegra Bondelag	Trond		Asbjørn	Trond	
Skjelstadmark Landbr.lag	Trond			Trond	28.okt.
Frosta Landbrukslag	Trond	Trond	Inger	Trond	30.okt.
Leksvik Bondelag				Asbjørn	22.okt.
Åsen Landbrukslag			Asbjørn	Trond	
Skogn Bondelag	Inger				
Ekne Bondelag	Inger	Asbjørn	Inger	Kristin	
Neset Landbrukslag					
Frol Bondelag			Asbjørn	Trond	
Ytterøy Bondelag		Anders	Inger		28. eller 29. okt.
Verdal Landbrukslag	Anders				Ønsker ikke besøk. Pub.
Vuku Landbrukslag		Asbjørn	Trond	Johan Kristian	23.okt.
Verran Bondelag				Asbjørn	?
Namdalseid Bondelag	Kåre Peder		Asbjørn		14.okt.
Inderøy Bondelag	Anders	Asbjørn	Borgny	(Rolf Vensbakk)	5. nov.

Sandvollan Bondelag				Asbjørn	29.okt.
Snåsa Bondelag		Asbjørn		Asbjørn	31.okt.
Lierne Bondelag		Asbjørn			4.des.
Namsskogan og Røyrvik	Johan Kristian	Asbjørn	Borgny	Sigmund	28.okt.
Grong Bondelag			Borgny	Borgny	6.nov.
Høylandet Bondelag	Kåre Peder	Kåre Peder	Kåre Peder	Borgny	
Øvre Høylandet Bondelag	Johan Kristian	Anders	Kåre Peder		20.sept.
Overhalla Bondelag				Asbjørn	21. okt.
Fosnes Bondelag			Kåre Peder	Sigmund	
Flatanger Bondelag					
Vikna Bondelag				Sigmund	
Nærøy Bondelag	Kåre Peder		Kåre Peder	Sigmund	24.okt.
Foldereid Bondelag		Kåre Peder	Johan Kristian	Sigmund	22.okt.
Leka Bondelag		Kåre Peder	Kåre Peder	Sigmund	29.okt.

Det ble laget en felles lysarkserie til bruk på møtene.

Styret oppfordres til å si noe om stemningen i møtene og om det var spesielle tema som bør følges opp.

Det er valgt 6 nye lokallagsledere. Dette er i: Namsos, Snåsa, Frosta, Skogn, Verdal og Namsskogan og Røyrvik. Oppfordrer styret til å tenke gjennom om det er noen lokallag vi bør følge ekstra opp.

47/14 14/00899-6 Evaluering av ledersamling 2014

Vedtak

Styret evaluerte ledersamlinga og disse punktene tas med videre: Godt opplegg. Trivelig. Ledersamlinga knyttet folk sammen. Vi fikk bra presseoppslag.

Saksutredning

Ledersamlinga ble gjennomført den 13. og 14. november på Jægtvolden Fjordhotell. Styret skal evaluere samlinga, og vi tar med oss erfaringene videre.

Ca 40 deltok og en del deltok kun en dag. Vi har kjørt en questback med evaluering, som ligger vedlagt. 21 stykker har svart, og resultatet viser at de var godt fornøyd med samlinga, og samme inntrykk har administrasjonen. De trekker spesielt fram det sosiale og at det er viktig med en todagers samling for å bli godt kjent. Også var de svært fornøyd med innlegget til Erlend S. Daling, han fikk mye skryt, og temaet var høyaktuelt.

Ledersamling 2015 er planlagt inkludert i et stort fellesarrangement, lik Temakonferansen i 2012.

48/14 11/00649-3 Høring - Regional vannforvaltningsplan for Trøndelag vannregion 2016-2021

Vedtak

Administrasjonen i Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag utarbeider forslag til høringsvar med bakgrunn i saksframlegget, notatet fra NB og diskusjonen i styret.

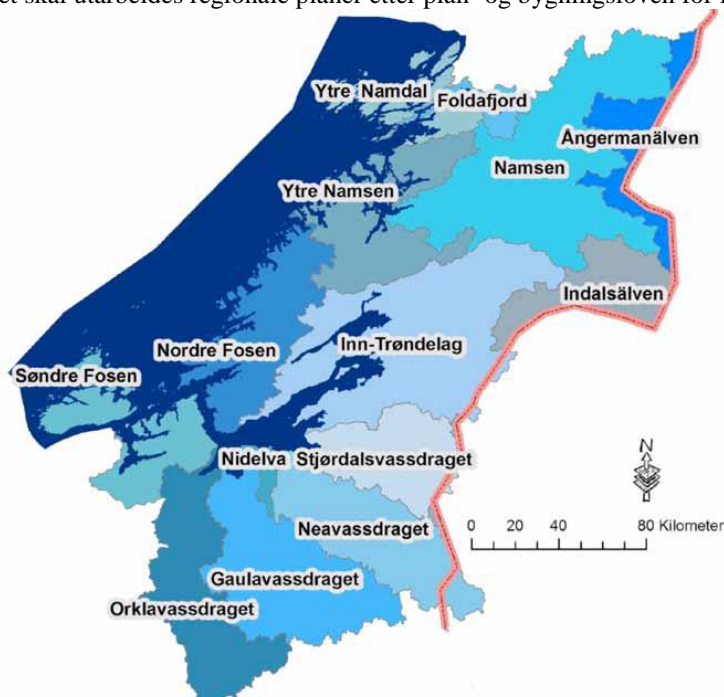
Saksutredning

Regional vannforvaltningsplan for Trøndelag vannregion er på høring. Høringsperioden er fram til nyttår. Dette kommer med bakgrunn i EUs Vannrammedirektiv. Planen skal vedtas i Fylkestinget i 2015. Planen er delt i to, med en forvaltningsplan og en tiltaksplan.

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) trådte i kraft 1. januar 2007 og innførte EUs vannrammedirektiv. Vannforskriften er en økologiforskrift, og stiller noen tydelige krav:

- all vannforvaltning skal samordnes på tvers av alle sektorer som berører vann (økosystemtankegang).
- alt vann skal forvaltes innen sitt nedslagsfelt.
- alt vann skal ha minst god økologisk tilstand.
- alt vann skal ha minst god kjemisk tilstand.
- samfunnsnytte skal vurderes kontinuerlig.

Det skal utarbeides regionale planer etter plan- og bygningsloven for forvaltning av vann hvert 6. år.

Trøndelag vannregion er delt inn i 14 vannområder der inndelingen følger nedbørsfeltene. Et vannområde består av ett eller flere nedbørsfelt med tilhørende grunnvann og kystvann. Hvert vannområde skal ha sin ledelse og sitt vannområdesekretariat. Det er jobbet med og skal fortsatt jobbes med å klassifisere alt vann i Trøndelag. Enten det er bekker, elver, drenevann, grunnvann, innsjøer, kystvann.

Fra naturen sin side, har vi utvasking som også hadde vært der om det ikke hadde vært landbruksproduksjon. I Trøndelag har vi mye leire, som gjør at vannkvaliteten ikke er normal sammenlignet med andre områder der det ikke er leire. Dette må tas hensyn til når man setter opp mål og tiltak.

Vi skal være klar over, at per i dag har 61,7 % av vannforekomstene i Trøndelag allerede innfridd miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand. Ved å gjennomføre alle foreslåtte tiltak, vil vi nå 80 %.

De fleste vannområdene er ikke organisert eller fungerer ikke godt nok. Det mangler også en god del dokumentasjon. Dette er en stor oppgave og mye av årsaken til at det ikke fungerer, er ressurs- og fagmangel i kommunene. Det trengs mer kunnskap og problemkartlegging prioriteres i den kommende planperioden. På www.vann-nett.no kan alle gå inn og se hva som er registrert i sitt område.

Vannforekomst: 127-164-R Dato: 25.11.2014

Mæreselva nordre

Vis alt Gi tilbakemelding på vannforekomsten Lagre som pdf

Parameternavn Tilstand

Økologisk tilstand Svært dårlig

Økologisk potensial Udefinert

Kjemisk tilstand Udefinert

Risikovurdering Risiko

Risiko for miljømålet ikke nås innen 2021

Hydrologisk og administrativ informasjon

Vannforekomstnavn	Mæreselva nordre	Vannregionmyndighet	Sør Trøndelag FK
VannforekomstID	127-164-R	Vannregion	Trøndelag
Vannkategori	Elv	Vannområde	Inn-Trøndelag
Vanntype		Fylker	Nord-Trøndelag
Lengde (km)	9,95	Kommuner	Steinkjer
Areal av vannforekomstens nedberfelt	0,00	Vassdragsområde	127

(Mæreselva i Steinkjer kommune)

Steinkjer kommune

Som et eksempel kan det nevnes at Steinkjer kommune har plukket ut vannforekomster som ligger an til å ikke nå målet om god økologisk tilstand. Kommunen har besøkt 105 gårder med husdyrproduksjon, som ligger ved disse forekomstene. Da har de sett på utvalgte områder. Kommunen utførte slike besøk tidligere om årene, men har ikke hatt kapasitet i den senere tid.

I den foreløpige rapporten foreligger et bra resultat. De fleste har ting i orden.

Det de fant ut, er at mange har for små gjødsellager, spesielt hvis vi ser på mulighet for 12 måneders lagring. Utelagring av gjødsel fra fjørfe, er et aktuelt tema, samt vaskevann fra kyllingfjøs. En del mangler inspeksjonskumme, vet ikke hvor den er, eller kontrollerer den ikke. Noen lagrer gamle rundballer og silo ved vannforekomst. Fyllinger er også et punkt i rapporten.

Vannregionutvalg

Vi har et Vannregionutvalg i vannregionen, der Nord-Trøndelag Bondelag har en plass som observatør. Utvalget er stort og skal vurderes omorganisert. For å se representanter og referat knyttet til utvalget, se www.vannportalen.no/trondelag

Forvaltningsplanen

Det som står om landbruk i forvaltningsplanen er veldig tynt og mangelfullt, det er på høy tid at landbruket kommer med i arbeidet og sender innspill.

Det som står om landbruk i forvaltningsplanen:

”Landbruk

Tendensen det siste 10-året er at landbruk reduseres i produksjonsvolum og antall bruk, og at bruk legges ned og innmark gror igjen. Dette gjelder hele landet, og alle former for jordbruk med unntak av fjærfe. Det har blitt økende fokus på ordninger innen landbruket med relevans også etter vannforskriften, bl.a. med tanke på lagring og bruk av gjødsel, vegetasjonssoner langs vann og vassdrag, grøfting, forbygning og kanalisering, og silolager og -utslipp. Krav om økt produksjon fremmer samtidig produksjonsintensitet. Dette leder til mulige interessemotsetninger i forhold til vannmiljø, ettersom avrenning og drenering kan bli mer aktuelt. Virkemidlene for handtering er også usikre på lengre sikt, ettersom disse følger jordbruksoppkjørene. Av husdyrproduksjon er det bare fjærfe som vokser i omfang. Nyetablering av fjærfe fjøs er av betydning i Trøndelag (23,6% for slaktekylling fra 2008-2009), og må også vurderes i forhold til vannforskriftens krav (Budsjettnemnda for jordbruket, 2010)”

Tiltaksplanen

Landbruk kommer innunder kategorien avrenning fra diffuse kilder, der landbruk og spredte avløp utgjør hovedtyngden. I tiltaksplanen står det:

”Grunnet det store omfanget av påvirkninger der landbruket er del av situasjonen, mener vannregionmyndigheten at landbrukstiltak bør få høy prioritet, og at bruken av eksempelvis SMIL-midler og RMP-midler til slike tiltak anbefales styrket de neste årene. Virkemidler som f.eks. helhetsplaner for landbrukstiltak i utsatte områder bør også vurderes. Nedenfor er alle tiltaksgrupper som er planlagt i regionen listet opp.

- Holdningsskapende arbeid, informasjon, (gjødslings)veiledning og kompetansebygging
- Kunnskapsinnhenting og problemkartlegging (se kap. 2.7.1 i den regionale vannforvaltningsplanen for mer informasjon).
- Gjødslingsplanlegging
- Utbedring av hydrotekniske anlegg (særlig kulverter og terskler), erosjonssikring i og langs vassdrag, gjenåpning av bekkelukkinger og vegetasjonssrensk for å bedre forhold for brunørret, sjørørret og laks
- Etablering vegetasjonssoner og grasdekte vannveier, opprettholde og reetablere kantsoner langs vassdrag, biotopiltak/skjøtsel
- Miljøtilpasset jordbearbeiding
- Gjennomføring av tilsyn med landbruket ”

Det kan være vanskelig å skille mellom forurensning som kommer fra landbruk og fra spredte avløp, men i Hotranvassdraget (pilotprosjekt i Nord-Trøndelag på vann og landbruk) blir det nå tatt ut prøver som kan skille i mellom landbruksforurensning og kloakk. En prøve koster 5000 kr.

Landbruk og vann

Matproduksjon påvirker vann. Avrenning fra jorda, drenering, pressaft fra silo, husdyrgjødsel, vaskevann, drikkevann. Matproduksjon er avhengig av rent vann for å sikre trygg mat. Landbruket har gjort en betydelig innsats for å redusere avrenningen av næringsstoffer til vassdragene.

Arbeidet med miljøtiltak i landbruket startet med Mjøsaksjonen i 1975/76. Etter at forurensningsloven trådte i kraft 1. oktober 1983 ble det iverksatt et omfattende arbeid for å få slutt på avrenning fra punktutslipp som silopressaft, sivevann fra gjødsellagre og halmlutingsanlegg. Gjennom investeringer i nye anlegg og oppgradering av utstyr har landbruket tilpasset seg disse miljøkravene.

Utover 2000-tallet ble det i økende grad satt fokus på avrenning av næringsstoffer fra dyrket mark. De nye gjødselnormene har balansert gjødsling som mål, dvs at man gjødsler med like mye næringsstoffer som det plantene tar opp i løpet av vekstsesongen. Bruk av fosfor i handelsgjødsel er mer enn halvert siden 80-tallet. Det er også oppnådd en kraftig nedgang i bruken av plantevernmidler siden 1980-tallet.

Gjennom forskrifter og vilkår knyttet til utbetaling av produksjonstilskudd har miljøkravene for jordbruksdrift blitt ytterligere innskjerpet de senere årene. Dette gjelder blant annet:

- Krav til lagring og spredning av husdyrgjødsel
- Krav om gjødselplanlegging
- Krav om sprøytesertifikat og sprøytejournal
- Krav om å følge spesifikke jordarbeidingsrutiner i erosjonsutsatte områder
- Krav om å sette igjen en vegetasjonssone på minst 2 meter mot vassdrag og kanaler

- Krav om miljøplan for alle gårdsbruk som mottar produksjonstilskudd

KSL

Kvalitetssystemet bygger på kravene lover og forskrifter stiller til matproduksjon, dyrevelferd, miljøhensyn og arbeidsmiljø, men stiller også krav definert av landbruksnæringen selv. Det nærmer seg 100% oppslutning om KSL.

Regionalt miljøprogram (RMP) og Spesielle miljøtiltak i jordbrukets kulturlandskap (SMIL) er tilskuddsordninger som jordbruksavtalepartene har forhandlet fram. Disse ordningene gir en målretting av miljøinnsatsen på fylkesnivå og kommunenivå. Er det riktig å målrette disse ytterligere for å nå mål om god vannkvalitet?

Det er vedtatt at vi skal ha økt matproduksjon. Landbruket må være på tå hev og følge med, slik at ikke det kommer krav som er til hinder for å nå målet om 20 prosent økning i matproduksjonen. Vi skal samtidig fylle de krav som foreligger og vokte vårt omdømme. Det er ikke mulig å produsere mat uten at det skjer tap av næringsstoffer, men vårt mål er å redusere avrenningen til akseptable nivåer. Alle må vi ha rent vann til maten.

Nord-Trøndelag Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag skal komme med felles uttalelse til høringa. Styret må ta en diskusjon om hva som er viktig fra landbruket og matproduksjonen sin side.

Legger ved notat fra Norges Bondelag som grunnlag for diskusjonen.

49/14 12/01323-17 Høring regionalt næringsprogram

Vedtak

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag har drøftet forslag til endringer i Regionalt Næringsprogram og støtter de fleste forslagene til endring fra Fylkesmannens landbruksavdeling .

Administrasjonen utarbeider hørings svar på grunnlag av drøftingene i styremøtet.

Saksutredning

Regionalt Næringsprogram ble vedtatt høsten 2012, og gjelder for perioden 2013-2016. Politiske vedtak, føringer gjennom nye Jordbruksavtaler og endret etterspørsel etter midlene, gjør at Fylkesmannens landbruksavdeling mener det er behov for å rullere de regionale føringene årlig.

Vi har fått programmet på høring, med høringsfrist 9. desember. Vedlagt ligger regionalt miljøprogram med de endringene Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA) foreslår merket med gult.

Stikkordsmessig drøfter/foreslår FMLA følgende endringsforslag :

- Skjerpe den generelle prioriteringen av tiltak ved enten: alternativ 1: Beholde støttetaket men redusere støttesatsen fra 33% til 25%. Eller alternativ 2. Innføre graderte max-tak mellom kommuner Nord-Trøndelag og øke støtteandelen fra 30% til 33%.
- Prioritere økologisk produksjon foran konvensjonell når prosjekter for øvrig er likestilt.
- Prioritere prosjekter som bidrar til størst volumøkning per investert krone når prosjekter for øvrig er likestilt.
- Prioritere fjellandbrukssatsinga til fortrinnsvis å gjelde storfekjøtt
- Presisere at bruk som mottar omstillingsmidler som følge av rovvilt har lik rett til å motta investeringsvirkemidler på lik linje med andre bruk.
- Innføre 3 søknadsfrister

Innovasjon Norge - status 2014

Nord-Trøndelag hadde en ramme på 39,4 mill NOK i 2014, med 75/25-fordeling mellom tradisjonelt jordbruk og nye næringer. Lånerammen for rentestøtte var på 95,6 mill NOK. Det var svært stor etterspørsel etter investeringsmidler innenfor tradisjonelt jordbruk, mindre for nye næringer. Udisponerte midler fra nye næringer ble overført til tradisjonelt jordbruk.

Praktiseringen av løpende behandling ble i løpet av sommeren utfordret, da etterspørsel etter investeringsvirkemidler gikk langt ut over rammen. Det ble innført en søknadsfrist for 2. halvår per 1. september. Innen denne fristen ble det mottatt 44 søknader, 19,7 mill NOK i tilskudd og 81,8 mill NOK i rentestøtte, mens restrammen var 4,9 mill NOK i tilskudd og 18,4 mill NOK i rentestøtte. Det ble flyttet penger fra nye næringer til tradisjonelt landbruk.

Dette resulterte i at i en hel rekke (ca 20 stk) saker ble returnert tilbake til søkere, uten å bli realitetsbehandlet. Sakene fyller kriteriene for å bli prioritert i næringsprogrammet, men ble returnert pga mangel på midler. Innovasjon Norge er imidlertid vage når de blir utfordret på hvilket grunnlag de beslutter hvilke prosjekter som får og hvilke som blir returnert, men antyder at

lønnsomhet er et kriterium. Her har med andre ord Innovasjon Norge stor makt, uten innsyn fra andre. Dette er også uforutsigbart for søkerne.

Dette betyr at søknadene ikke er behandlet, men må fremmes på nytt for 2015 dersom man ønsker å få en realitetsvurdering. Dette skaper usikkerhet og er ingen god situasjon. Retur og ikke avslag medfører også at søkerne ikke får klagerett. De får mulighet til å søke på nytt neste år, men er ikke prioritert foran nye søknader. De vurderes på likt grunnlag og dette kan medføre at søknaden returneres flere ganger. Fremdeles uten at søkerne får klagerett.

Endringer foretatt i Regionalt Næringsprogram fra 2013 til 2014

For 2014 ble det innføring av nytt tilskudd til prosjektering innen tradisjonelt landbruk. Hittil i 2014 er det gitt tilsagn i 17 saker, og benyttet kr 261 000. Dette viser at det er forholdsvis stor oppslutning, men at dette utgjør en liten andel av rammen. FMLA ønsker å gjennomføre et erfaringsmøte med Tine og NLR sammen med faglagene for å evaluere ordningen.

Videre ble det generelle taket for Nord-Trøndelag økt fra 650 ' NOK til 700' NOK fra 2014, mens støtteandelen ble beholdt uendret på 30 %.

Det ble også innført en 3-årig prioritering av tiltak innenfor området Fjellandbruket, (Meråker, Namsskogan, Lierne, Røyrvik) med et utvidet støttetak, 1,5 mill NOK (Meråker 1,0) og en støttesats på 33 %. Videre ble støttetak og støttesats for såkalte næringssvake områder for øvrig økt, før 900'/30 % til 1000'33 %.

Endringer i Jordbruksavtale 2014/2015

Jordbruksavtalen for 2014/2015 presiserer at BU-ordningen skal prioritere tiltak som innebærer **effektivisering** av produksjonsapparatet og tiltak som legger til rette for **økt produksjon**. I følge avtalen skal støtte til *større investeringsprosjekt* prioriteres og *lønnsomhetsvurdering* tillegges vekt. Andre føringer gitt i avtalen er:

- Grense for maksimalt tilskudd til investeringer oppheves
- Ingen endring i maksimal støttesats (33 %)
- Ny fordelingsnøkkel skal innføres mellom fra 2015
- Forskrift om midler til bygdeutvikling revideres
- Fjellandbruket videreføres

Ulike driftsformer skal likestilles ved prioritering av søknader. Nye krav til dyrevelferd og fornyelse av driftsapparatet skal vektlegges.

Aktuelle problemstillinger for Nord-Trøndelag

Nord-Trøndelag er i den heldige situasjon at næringa har stor investeringsvilje. Dette medførte knapphet på investeringsvirkemidlene i 2014. Det er sannsynlig at etterspørselen etter investeringsvirkemidler fortsatt vil være stor i Nord-Trøndelag, men usikker hvor stor.

Trøndelag Forskning og Utvikling gjennomførte i høst et prosjekt for å estimere investeringsbehovet i vårt fylke innenfor produksjonene melk, storfekjøtt, svin, sau og potet og grønt. Dette er produksjonene som i dag er prioritert for å kunne få investeringstilskudd og rentestøtte. Arbeidet som TFoU har utført viser at det er behov for å investere i størrelsesorden 5 mrd i perioden 2015-2025. Dette utgjør 500 mill NOK per år, som er godt over det dobbelte av det som utløses gjennom bruk av investeringsvirkemidlene i dag.

Rammen for BU-midler i 2015 er kjent, og det er ingen signaler om at det vil bli store påplussinger framover. Dette tilsier at det er behov for å foreta ytterligere prioriteringer i forhold til i dag, dersom man ønsker å ha størst mulig utnyttelsesgrad.

Føringer i forhold til store prosjekter og lønnsomhet

Jordbruksavtalen legger føringer på at store og lønnsomme prosjekter skal prioriteres. I Nord-Trøndelag har det vært en fordeling mellom store og mindre prosjekter. Dette er blant annet begrunnet med at mangfoldet er viktig, og at det også skal være mulig å støtte til god ressursutnyttelse gjennom å utnytte eksisterende bygningsmasse og redusere investeringsomfanget.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av innvilgede søknader i forhold til størrelse på kostnadsoverslag.

Antall saker

Kostnadsoverslag	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Over 4 mill. kr	16	18	17	18	25	16	11	13	13
2 – 4 mill. kr	29	15	23	22	21	23	19	14	14
1 – 2 mill. kr	15	14	7	13	21	7	10	5	12
Under 1 mill. kr	13	19	17	21	20	16	17	15	21
Sum	73	66	64	74	87	62	57	47	60

Lønnsomhet er en forutsetning som ligger til grunn i vilkårene i Regionalt Næringsprogram 2013-2016. Det er en forutsetning at et hvert prosjekt som er berettiget til investeringsstøtte bidrar til å bedre lønnsomhet, øke verdiskapingen eller bedre innovasjonsevnen i foretak som søker. Dersom to søknader vurderes likt i forhold til andre kriterier, vil lønnsomhetskriteriet kunne benyttes som avgjørende i valg. Dette vil imidlertid stå i kontrast til at tilskuddet skal ha en utløsende effekt. De mest lønnsomme prosjektene bør være lønnsomme uten tilskudd.

Vi har en meget offensiv holdning i Trøndelag, med ambisjon om 1,5 % vekst i samla produksjon. Med utgangspunkt i dette og jfr dagens politiske prioriteringer foreslår FMLA å innføre økt produksjonsvolum som et kriterium som legges til grunn for prioritering.

Prioritering av produksjoner

Nord-Trøndelag har prioritert melk, storfekjøtt og sau, i tillegg til lageranlegg for poteter og grønnsaker. Innenfor kraftforkrevende produksjoner er det i tillegg gitt prioritet for smågrisproduksjon innenfor svinehold. Markedssituasjonen er i ferd med å komme under kontroll, noe som betyr at Innovasjon Norge sentralt sannsynligvis vil åpne opp for at svinekjøttproduksjonen kan støttes. Det er ikke gitt investeringsstøtte til svineproduksjon de siste 2 år. Forutsatt at Innovasjon Norge sentralt åpner opp for at investeringsstøtte kan gis til svineproduksjon, beholdes muligheten til å støtte smågrisproduksjon i Nord-Trøndelag.

Støttetak og støtteandel

Jordbruksavtalen opphever støttetaket og støtteandelen kan maksimalt være 33 % for 2015. Nord-Trøndelag hadde i 2014 følgende satser for investeringsvirkemidler:

1. For investeringer i tradisjonelt landbruk og andre bygdenæringer, er den generelle regelen at investeringstilskudd kan gis per foretak med inntil 30 % av godkjent kostnadsoverslag inntil **kr 700 000,-**.

2. I områder som faller inn under Fjellandbruket i Namdalen (Lierne, Røyrvik, Namsskogan kommuner), kan det gis investeringstilskudd med inntil 33 % av godkjent kostnadsoverslag inntil **kr 1.500 000,-**. For Meråker kommune, kan det gis investeringstilskudd med inntil 33 % av godkjent kostnadsoverslag inntil **kr 1.000 000,-**. (Satsingen på Fjellandbruket gjelder i 3 år for perioden 2014-2016).

I forbindelse med fastsetting av generelt tak/støtteandel, er det viktig å vurdere på hvilket nivå tilskuddet må ligge for at det skal ha en utløsende effekt som sikrer at investeringen gjennomføres og at den fullfinansieres. I denne sammenheng har FMLA trukket opp diskusjonen rundt en prioritering i en sentrum-/periferisammenheng. Begrunnet bla. i pantegrunnlag. Brukets verdi eller pantegrunnlag er avgjørende for hvor enkelt det er å få ordinære banklån. Generelt er bildet slik at det er høyere verdier på eiendommer i sentrale områder, sammenlignet med i distriktene. I sentrale områder er det også som regel flere finansinstitusjoner som tilbyr produkter til landbruket. Dersom man ønsker å stimulere til mest mulig utløsende effekt av BU-midlene, kan det være riktig å differensiere «taket» i forhold til sentrum/periferi.

Tabellen under bør også leses i lys av antall bruk i hver kommune.

Tabell Bruk av BU-midler i 2013 per kommune

Kommune	Tradisjonelt jordbruk			Utviklingstiltak, nye næringer		
	Tilsagn	Ant. saker	Avslag	Tilsagn	Ant. saker	Avslag
Beløp(i 1000 kr)	Ant. saker		Ant. saker	Beløp (i 1000 kr)		Ant. saker
Flatanger	0	0	0	440	2	0
Fosnes	415	1	0	126	1	0
Frosta	650	1	0	1185	3	1
Grong	1877	4	0	301	2	0
Høylandet	426	1	1	0	0	0
Inderøy	4756	9	1	2485	6	0
Leka	420	1	0	0	0	0
Leksvik	652	3	0	705	2	0
Levanger	4367	7	1	517	4	0
Lierne	0	0	0	0	0	0
Meråker	1098	2	0	90	1	0
Namdalseid	1300	2	0	0	0	0
Namsos	1001	2	0	312	1	0
Namsskogan	0	0	0	0	0	0
Nærøy	850	2	0	300	2	0
Overhalla	3900	6	0	132	2	0
Røyrvik	650	1	1	0	0	0
Snåsa	0	0	0	292	2	0
Steinkjer	8126	15	0	500	4	0
Stjørdal	1921	4	0	191	1	1
Verdal	4543	9	0	190	2	0
Verran	1385	3	0	0	0	0
Vikna	0	0	0	0	0	0
N.-Tr.	0	0	0	1456	6	0
SUM	38337	73	4	9222	41	2

Forslag fra FMLA for 2015

Med utgangspunkt i drøftingene foran har FMLA utformet to forslag når det gjelder den generelle regelen for bruk av investeringsvirkemidler.

Alt 1: Beholder samme støttetak som i dag, 700 000, men reduserer støtteandelen fra 30 % til 25 %. Dette prioriterer større prosjekter i større grad enn i dag, samtidig som det gjør det mulig å gå inn i flere prosjekter dersom prosjektene som søker har et kostnadsoverslag i samme størrelsesorden som gjennomsnittet i 2014. Teoretisk skal dette kunne gi mulighet til å støtte 17 % flere prosjekter i 2015.

Alt 2: I dette alternativet er det foretatt en regionoppdeling med begrunnelse i at det vil være størst behov for investeringsvirkemidler i områder med lavere verdivurdering/pantegrunnlag. Forslaget bygger på å differensiere mellom bruk i kommunene Stjørdal, Frosta, Levanger, Inderøy og Steinkjer i forhold til resten av fylket. Dersom det forutsettes at samme andel av søknadene i 2015 kommer fra de 5 navngitte kommuner som i 2013, vil en slik løsning friggi midler til å delta i ca 20 % flere prosjekter. I dette forslaget ligger det også en økning i støtteandel fra 30 % i 2014 til det maksimale som forskriften gir mulighet for, 33 %.

Det tidligere punktet som omhandlet næringssvake områder foreslås tatt ut, da det i praksis er komplisert å utforme gode retningslinjer. Ordningen har kun blitt benyttet i 1-2 saker per år.

Satsingen på Fjellandbruket videreføres, men det trekkes inn i strategien at det fortrinnsvis skal prioriteres prosjekter innenfor storfekjøttproduksjon, da dette var intensjonen med dette prosjektet.

Det har vært en del usikkerhet om investeringsvirkemidler til bruk som mottar omstillingsmidler som følge av rovvilt. Dette gjelder svært få bruk, som har kommet i en vanskelig situasjon. Det foreslås presisert for 2015 at bruk som mottar omstillingsmidler som følge av rovvilt har lik rett til å motta investeringsvirkemidler på lik linje med andre bruk.

2.1 Innføring av søknadsfrister

Det er returnert 30-40 saker i 2014 og det må forventes stor søknadsmengde også i 2015. Søknadsfrister gir Innovasjon Norge et bedre utgangspunkt for å vurdere søknader opp mot hverandre. I en situasjon med stor etterspørsel kan dette være mer riktig enn fortløpende behandling. Søknadsfrister: 1. februar/1. mai/1. september.

50/14 14/01072-14 Innspill til arbeidsgruppe om klimapolitikk.

Vedtak

Styret har diskutert innspill til Bondelagets klimapolitikk. På bakgrunn av diskusjonen i styret utarbeider administrasjonen et innspill til arbeidsgruppen i Norges Bondelag.

Saksutredning

I årets jordbruksoppgjør la vi frem et klimasmart krav, og vi sier vi er en del av løsningen på klimautfordringen. Grøfting og god agronomi blir ofte trukket frem som løsninger. Bondelaget har imidlertid en utydelig politikk når det gjelder klimapolitikk.

For å tydeliggjøre klimapolitikken har styret i Norges Bondelag oppnevnt en arbeidsgruppe for å utvikle Norges Bondelag sin klimapolitikk videre. Arbeidet ledes av fylkesleder Birte Usland som har med seg styremedlem Bjørn Gimming, fylkesleder Inge Martin Karlsvik, ass. næringspolitisk sjef Anne Thorine Lundstein og seniorrådgiver Ane Kismul. Frist for utvalgsarbeidet er 1. februar 2015.

Arbeidet skal sørge for at landbruket er en del av klimaløsningen, og sikre klimasmart landbruk og bærekraftig matproduksjon:

- Hvilke standpunkt krever det at vi tar?
- Hvilken politikk og virkemidler trengs for å komme dit?

Næringa må tilpasse seg klimaendringer, bidra til klimasmarte løsninger og dra nytte av potensialet som ligger i de fornybare ressursene som næringa forvalter. Overordna mål om fossil fritt landbruk 2030 og at alt avfall er ressurs ligger til grunn.

Fylkene er invitert til å mene noe om dette i en tidlig fase i arbeidet.

Hva bør vi mene noe om?

1. Få frem de **tiltak vi allerede gjennomfører**. Binding av karbon i planter og jord. Dette har vi ikke klart å formidle godt nok.
2. **Tilpassning til endret klima**. Et endret klima som er varmere og våtere med mer intens nedbør gjør at jordbruket står ovenfor store utfordringer og vi må gjøre nødvendige tiltak for å opptettholde og øke matproduksjonen.
3. Tiltak for å **redusere ytterligere utslipp**. Vi kan hele tiden jobbe for et mer klimasmart landbruk. Hvordan?.

51/14 11/00927-21 Kvoteordning for melk - sovende kvoter

Vedtak

I og med at regelverket ikke har endret seg for de som la ned 2006-2007 (med unntak av dispensasjonsmuligheten ved generasjonsskifte/samdrift) er det vanskelig å se at man på generelt grunnlag vil arbeide for å endre forskriften for kvoter som ble lagt sovende før 2011.

Skal de gjennomføre generasjonsskifte og samdriftsinngåelse oppfordres de til å søke dispensasjon.

Administrasjonen sender svar til bondelagene i Ytre Namdal.

Saksutredning

Som det ble redegjort for i forrige styremøte har lokallagslederne og lederne i produsentlaga i Vikna og Nærøy sammen med Sigmund Johansen sendt brev til Nord-Trøndelag Bondelag angående kvoteordningen for melk og krav til 2 års egen produksjon for å vekke til live kvoter lagt sovende før 1. januar 2011.

I brevet vises det til at det er 4 sovende kvoter i Vikna og Nærøy, med kvoter på til sammen 335.000 liter. De ble lagt sovende i 2006-07. P.g.a. dårlige fjøs er det vanskelig for eierne å vekke disse til live.

For kvoter som er lagt sovende før 1.1. 2011 må produksjonen gjenopptas på egen gård i minimum to år før kvoten kan selges, leies bort eller inngå i samdrift.

Det har aldri vært noen generell dispensasjon fra dette kravet om egen produksjon for å vekke kvoten til live, men en mulighet ved generasjonsskifte /inngåelse i samdrift. Noen har fått dispensasjon på dette grunnlaget. Det har imidlertid vist seg at noen av disse kun har gjennomført samdriftsinngåelse, uten generasjonsskifte. Forvaltninga går gjennom disse sakene. Denne muligheten finnes ikke på samme måte i dag. Norges Bondelag har likevel oppfordret til å søke "dispensasjon" der situasjonen er den at det skal gjennomføres generasjonsskifte og inngåelse av samdrift. Altså på samme grunnlag som tidligere.

Uansett er hovedregelen at det bare er ved særlige tilfeller at dispensasjon kan gis av forvaltning eller klagenemnd. Dette gjelder både ved gammelt og nytt regelverk.

Det er et betydelig antall liter som ligger sovende, slik at å vekke alle disse vil medføre betydelig økt melkevolum og mulig overproduksjon. I neste omgang lavere pris og seinere lavere forholdstall for alle produsenter. I mange tilfeller er formålet med "oppvåkningen" å leie ut eller selge kvotene, dette vil i mange tilfeller bidra til å føre penger ut av næringa.

Norges Bondelag har derfor støttet forvaltninga i at vekking kun skal skje etter dispensasjon, og kun der det foreligger særlige grunner. Veldig mange vil påberope seg at det blir økonomisk utfordrende å starte opp igjen melkeproduksjonen på eget bruk. Det er derfor i seg selv ikke en særlig grunn til å gi dispensasjon.

I og med at regelverket ikke har endret seg for de som la ned 2006-2007 (med unntak av dispensasjonsmuligheten ved generasjonsskifte/samdrift) er det vanskelig å se at man på generelt grunnlag vil arbeide for å endre forskriften for kvoter som blei lagt sovende før 2011.

Vedlegg: Brev fra Nærøy og Vikna

52/14 14/00705-28 Innspill til aksjonsutvalget.

Unntatt etter offentlighetsloven § 3

Styret diskuterte aksjonsplaner. Administrasjonen arbeider videre med temaet. Aksjoner skal være tema på årsmøtet.

Saksutredning